

- 960 / 1 - 96 / 97

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1996 - 1997 (*)

17 MARS 1997

REVISION DE LA CONSTITUTION

Révision de l'article 8 de la Constitution

(PROPOSITION DE M.
Jacques LEFEVRE et consorts)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 8 B du Traité de Rome, inséré par le Traité de Maastricht, dispose que :

« 1. Tout citoyen de l'Union résidant dans un Etat membre dont il n'est pas ressortissant a le droit de vote et d'éligibilité aux élections municipales dans l'Etat membre où il réside, dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet Etat [...].

2. [...] tout citoyen de l'Union résidant dans un Etat membre dont il n'est pas ressortissant, a le droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen dans l'Etat membre où il réside, dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet Etat [...]».

Les chambres législatives ont adopté le projet de loi portant approbation du Traité et de l'Acte final respectivement le 17 juillet 1992 (Chambre des représentants) et le 4 novembre 1992 (Sénat).

(*) Troisième session de la 49ème législature

- 960 / 1 - 96 / 97

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1996 - 1997 (*)

17 MAART 1997

HERZIENING VAN DE GRONDWET

Herziening van artikel 8 van de Grondwet

(VOORSTEL VAN DE HEER
Jacques LEFEVRE c.s.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 8 B van het Verdrag van Rome, ingevoegd door het Verdrag van Maastricht, bepaalt het volgende:

«1. Iedere burger van de Unie die verblijf houdt in een Lid-Staat waarvan hij geen onderdaan is, bezit het actief en passief kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen in de Lid-Staat waar hij verblijft, onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die Staat (...).

2. (...) iedere burger van de Unie die verblijf houdt in een Lid-Staat waarvan hij geen onderdaan is (heeft) het actief en passief kiesrecht bij de verkiezingen voor het Europees Parlement in de Lid-Staat waar hij verblijft, onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die Staat (...)».

De wetgevende Kamers keurden het wetsontwerp houdende goedkeuring van het Verdrag en van de Slotakte goed; dat gebeurde op 17 juli 1992 (Kamer van volksvertegenwoordigers) en op 4 november 1992 (Senaat)

(*) Derde zitting van de 49ste zittingsperiode

Le Conseil d'Etat a toutefois rappelé, dans son avis rendu le 6 mars 1992 sur l'avant-projet de loi portant approbation du Traité sur l'Union européenne (Doc. Chambre, n° 482/1-91/92 S.E., p.71), qu'il existe une contradiction manifeste entre l'article 4, alinéa 2 ancien (l'actuel article 8, alinéa 2) de la Constitution et l'article 8 B du Traité de Rome.

En effet, le prescrit constitutionnel subordonne l'exercice des droits politiques, parmi lesquels les droits de vote et d'éligibilité, à la qualité de Belge.

Par ailleurs, le Conseil de l'Union européenne a adopté le 19 décembre 1994 la directive 94/80/CE qui fixe les modalités du droit de vote et d'éligibilité aux élections municipales pour les citoyens de l'Union résidant dans un Etat membre dont ils n'ont pas la nationalité.

La directive dispose, en son article 14, que les Etats membres mettent en vigueur avant le 1er janvier 1996, les dispositions législatives, réglementaires et administratives nécessaires pour se conformer à ses dispositions.

Le Conseil précise, dans les considérants de la directive du 19 décembre 1994, que l'application de l'article 8 B, point 1, du Traité de Rome ne suppose pas une harmonisation globale des régimes électoraux des Etats membres mais vise essentiellement à supprimer la condition de nationalité qui était requise dans la plupart des Etats membres pour exercer le droit de vote et d'éligibilité.

La présente proposition tend, en conséquence, à adapter le prescrit constitutionnel au prescrit supranational, en supprimant, à l'article 8, alinéa 2, de la Constitution la qualité de Belge comme condition nécessaire à l'exercice des droits politiques.

La révision proposée permet de participer activement à la construction européenne en transposant fidèlement la directive dans notre ordre juridique interne.

J. LEFEVRE
P. CAHAY-ANDRE
N. DE T'SERCLAES

In zijn advies van 6 maart 1992 op het voorontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag betreffende de Unie (Stuk Kamer, nr. 482/1-91/92, B.Z., blz. 71), heeft de Raad van State er echter op gewezen dat er een kennelijke tegenstrijdigheid bestaat tussen het vroegere artikel 4, tweede lid, (het huidige artikel 8, tweede lid) van de Grondwet en artikel 8 B van het Verdrag van Rome.

De grondwettelijke bepaling doet de uitoefening van de politieke rechten, waaronder het stemrecht en het recht om verkozen te worden, van de hoedanigheid van Belg afhangen.

Voorts heeft de Raad van de Europese Unie op 19 december 1994 richtlijn 94/80/EG goedgekeurd die het stemrecht en het recht om verkozen te worden bij de gemeenteraadsverkiezingen regelt voor de burgers van de Unie die verblijf houden in een Lid-Staat waarvan zij de nationaliteit niet hebben.

Artikel 14 van die richtlijn bepaalt dat de Lid-Staten vóór 1 januari 1996 de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking moeten doen treden om aan de richtlijn te voldoen.

In zijn consideransen bij de richtlijn van 19 december 1994 preciseert de Raad dat de toepassing van artikel 8 B, 1., van het Verdrag van Rome geen algemene harmonisatie van de kiesstelsels van de Lid-Staten onderstelt, maar hoofdzakelijk strekt tot weglating van de nationaliteitsvoorwaarde die in de meeste Lid-Staten vereist was om het stem- en kiesrecht te kunnen uitoefenen.

Dit wetsvoorstel beoogt bijgevolg de aanpassing van de grondwettelijke bepaling aan de supranationale bepaling. Dat gebeurt door in artikel 8, tweede lid, van de Grondwet, de hoedanigheid van Belg als noodzakelijke voorwaarde voor het uitoefenen van politieke rechten te schrappen.

De voorgestelde herziening maakt het mogelijk een actieve bijdrage tot de Europese eenmaking te leveren, met name door een getrouwe omzetting van de richtlijn in onze interne rechtsorde.

PROPOSITION

Article unique

L'article 8, alinéa 2, de la Constitution est remplacé par l'alinéa suivant :

« La Constitution et les autres lois relatives aux droits politiques déterminent quelles sont les conditions nécessaires pour l'exercice de ces droits ».

7 mars 1997

J. LEFEVRE
P. CAHAY-ANDRE
N. DE T'SERCLAES

VOORSTEL

Enig artikel

Artikel 8, tweede lid, van de Grondwet wordt vervangen door het volgende lid, luidend als volgt:

«De Grondwet en de andere wetten betreffende de politieke rechten bepalen de vereiste voorwaarden om die rechten uit te oefenen.»

7 maart 1997

--	--